

از آن همه دیروز / بازخوانی تاریخ

مردی که با حروف حرف می‌زند

سید محمد احصایی – ۱۳۱۸

سیدمحمد احصایی هشتم تیر ۱۳۱۸ در شهر قزوین متولد شد. این هنرمندپرکار در عرصه هنر گرافیک ایران، در زمینه خوشنویسی و نقاشیخط مهارت و شهرت بسیار دارد. احصایی برای اولین بار گرافیسم خط را در دانشکده هنرهای زیبا آموزش داد و به‌طور کلی او را بنیان‌گذار نقاشیخط در ایران می‌دانند، چرا که اولین کسی بود که از حروف به عنوان وسیله‌ای برای بیان تصویری استفاده کرد. او که خوشنویسی توانا بود خود را از نقاشان سقاخانه به «سنت» و سپس «خط» و از همه مهم‌تر «خوشنویسی» نیزیک‌تر می‌دانست و دلیل آن‌راوفاداری به سنت‌های خوشنویسی و اتصال به شکل واقعی حروف می‌شمرد و رویکردش حرکت از خوشنویسی به سوی نقاشی بود. او از عناصر و آرایه‌های بصری و مفهومی نقاشی در خوشنویسی هایش بهره‌می‌برد؛ کاری که این هنرمند چند سال بعد از نقاشان سقاخانه انجام داده بود و ابتدا با مخالفت و سپس با سبیلی از تقلید خوشنویسان روبه رو شد. احصایی همچنین در کار نقاشیخط و ارائه و توسعه آن بیش از دیگران پامردی کرده و در عرصه‌های داخلی و بین‌المللی خوش درخشیده‌است، به‌ویژه آثارش در چندین دوره‌یابی حراج کرسی می‌مورد توجه بسیار قرار گرفته و کورددار فروش آثار هنری بوده‌اند. برپایی نمایشگاه‌های متعدد در داخل و خارج از کشور، کسب جوایز جهانی، تدریس در دانشگاه‌های هنر، عضویت در هیات‌امنای انجمن‌های خوشنویسان و طراحان گرافیک ایران و داوری دوسالانه‌های گوناگون هنری از جمله فعالیت‌های این هنرمند محسوب می‌شوند. این گرافیست و خوشنویس، تحریر دیوان حافظ را از سال ۱۳۸۲ با قلم نستعلیق آغاز کرده‌است و تحریر قرآن کریم به قلم،ریحان رادر کارنامه فعالیتش دارد.

خودزنی / محیط زیست

به جای انار مجبوریم زرشک بکاریم!

سرزمین انارهای قرمز در حال دگردیسی است، در حال رفتن به سمت کاشت زرشک که آخرین چاره کشاورزی است که «دیگر تحمل ندارند». این جمله رسول است که یکی از بزرگ‌ترین باغ‌های انار اطراف ساوه را دارد، البته خودش می‌گوید «این جادِیگر باغ نیست»، موهای سفید و دست‌های زبری دارد. افتخار می‌کند که باغ چند هکتاری‌اش را از چند درخت کوچک شروع کرد اما نگران است که دوباره دارد به همان چند درخت می‌رسد. توی باغ قدم می‌زند و حسرت‌بار دستش را به بدنه درخت‌های انار می‌کشد. می‌گوید «انار درخت ظریفی است، به این هیكلشان نگاه نکن، مثل یک دختر بچه لوس هستند، آب و غذایشان که دیر و زود شود محصول نمی‌دهند». می‌گوید «بالاخره من هم مجبور شدم زرشک بکارم، اما مگه می‌شه انار رول کرد، انار مال ساوه است، اما دیگه آبی براش نیست». حرف‌های مشابه این را از بسیاری از باغداران ساوه می‌توان شنید، متخصصان کاشت انار که این روزها تمام زندگی‌شان به تمام شدن آب محدود است. خوشبین‌ها زندگی را تمام‌شده نمی‌دانند اما بدبین‌ها می‌گویند اگر همین طور پیش برود تا ه سال آینده دیگر اناری از ساوه بیرون نمی‌رود، یعنی نیست که برود. رسول هم از دسته دوم است. همسایه‌اش را هم دعوت کرده، پیرمردی هم‌سن و سال خودش که ۶۵ ساله می‌زند. هر جمله‌ای که می‌گوید با انگشت‌های صاف شده دستش روی‌اش ضرب می‌کیرد «خوب‌باشمه، بابایی خدایا بامرزم، تو همین باغ چهار متر کننیم و به آب برسیدیم، اما می‌دونی چطور شده الان…» سوال و جوابشان از یکدیگر است انگار، رسول می‌گوید: «پسر علی روشن تو خنداب تعریف می‌کرد، عمق چاه‌ها به ۴۰ متر رسیده.»

– «راس می‌گی رسول!؟»

– «دروغم چییه مشتی؟»

حرفش کاملا درست است، در میان کوه‌های تنک شمال شرقی شهر اراک و ساوه، تفرش شهری است که به اندازه ساوه به باغ‌ها و محصولات کشاورزی‌اش شهره است، به گردوها و بادام‌هایش، اما کم‌آبی به این شهرستان هم رسیده است، به شهرستانی که یکی از پرآب‌ترین رودخانه‌های استان مرکزی رادر خودش جای داده بود، رودخانه قره چای.

بنابر یک گزارش رسمی اکنون ۸ روستا در خمین، ۲ روستا در دیلجان، ۷ روستا در اراک، ۳ روستا در تفرش، ۲ روستا در زرندیه و یک روستا در خنداب با بحران جدی کم‌آبی مواجهند و کار آبرسانی در این مناطق با تانکر و بطری‌های آب به میزان روزانه ۷۰ هزار لیتر بین اسکنه آن‌ها انجام می‌شود.

در سوی دیگر، شهرستان محلات با حدود ۱۰۰۰ هکتار باغ و زمین کشاورزی با خطر روبه‌رو است. یک کارشناس آب در اراک معتقد است «کلمه در خطر خیلی خوشبینانه است، چون ۳۰۰ هکتار از این میزان کاملا از بین رفته است». رسول می‌گوید: «سال‌هایی بود که ما از هر هکتار باغ ۲۵ تن انار برداشت می‌کردیم اما چند سالی است که اگر ۱۰ تن برداریم، خوشحالیم». رسول در انتهای باغ، دور از درخت‌های انارش، دست روی درخت قرمز رنگی می‌گذارد که برگ‌های بیضی شکل و دندانه‌ای دارد. بیشتر از ه عدد نیست که تنگ هم در یک محوطه سنگ چین شده قرار گرفته‌اند. «این درخت زرشکه، کاشتم که اگه جواب داد، با گل باغ یا نه، بیشترش روز زرشک بکارم». همسایه‌اش دستی روی شانه‌اش می‌گذارد، می‌خواهد چیزی بگوید اما نمی‌گوید و می‌رود و رسول می‌ماند و درخت زرشکی که دانه بیضی شکل کوچکی دارد که تنها کمی از دانه‌های انار بزرگ‌ترند، فقط کمی از دانه‌های انار.

فارسی را پاس بداریم

فلفل نیبن چه ریزه

یکی از موارد رایج غلط‌نویسی ما کاربران زبان فارسی در کاربرد حروف اضافه رخ می‌دهد. حروف اضافه به عنوان کوچک‌ترین واحد واژه در زبان از نظر بسیاری از ما اهمیت چندانی ندارند. در حالی که همین واحدهای کوچک و به ظاهر بی اهمیت اگر در جای درست خود به کار نوند، کل یک جمله را تشعاع قرار می‌دهند. پس بهتر است گول ظاهر کوچک حروف اضافه را نخوریم چون از قدیم گفته‌اند: فلفل نیبن چه ریزه!

استاد سیمعی گیلابی در کتاب نگارش و ویرایش نوشته‌است: حرف اضافه بر وابستگی متمم فعل به فعل یا جاننشین فعل دلالت دارد. متمم فعل اگر مفعول صریح باشد حرف اضافه نمی‌خواهد.

برای هر فعلی، حرف اضافه معینی مناسب است. برای بعضی از افعال، بیش از یک حرف اضافه مناسب وجود دارد و فعل با هر یک از آن‌ها معنی دیگری پیدا می‌کند. مثلاً پرداختن به… به معنی «مشغول شدن به…» و پرداختن از… به معنی «فارغ شدن از…» است؛ یا نگر بستن به… به معنی «نگاه کردن به…» و نگر بستن در… به معنی «تأمل و تعمق و غور در…» است. خطا در کاربرد

نان داغ کباب داغ / تازه‌های نشر

عکس قصه‌ها؛ قصه‌های عکس

نگاهی به کتاب تازه یوریک کریم مسیحی

جمعیت ارمنی‌های ساکن ایران هنر مندان بزرگی را به سرزمین ما هدیه کرده است؛ هنر مندانی که با وجود زبان متفاوت، خود و هنر خود را بخشی از جغرافیای فرهنگی ایران می‌دانند و در راه اعتلای هنر کشور مان‌گام‌هایی بسیار جسورانه و ساختار شکنانه بر می‌دارند. از روبن گریگوریان و لوریس چکناواریان گرفته تا ساموئل خاچیکیان، یازتا یاران، واروژ کریم مسیحی و…

حالا چند سالی است که اهالی هنر و فرهنگ با نام هنرمند ارمنی تبار دیگری آشنا شده‌اند؛ یوریک کریم‌مسیحی داستان‌نویس، نمایشنامه‌نویس، عکاس و منتقد عکس است و با اهالی رسانه نیز تعامل و ارتباط خوبی دارد. کریم‌مسیحی پیش از این مجموعه داستان‌های «طبقه همکف»، «رویا، خاطره، شادی و دیگران»، «بزرگراه بزرگ»، «نفس عمیق» و «صمدیدان» را به چاپ رسانده است. عکس نوشته‌های «در جهت عکس»، «شب سپیده می‌زند» و «شب سپیده می‌زند، باری دیگر» و نیز نمایشنامه «جاده» از او منتشر شده است.

او به تازگی اثر دیگری را روانه بازار نشر کرده است که «اول شخص مفرد» نام دارد و عنوان فرعی آن «من با عکس چه می‌گویم؛ عکس با من چه می‌گوید» است. در این کتاب که مجموعه ۹۹ قصه از یوریک کریم مسیحی و ۹۹ عکس به انتخاب اوست و به تازگی از سوی انتشارات «حرفه هنرمند» روانه بازار کتاب شده است، یا عکس‌ها الهام‌بخش یک قصه بوده‌اند یا بر اساس یک قصه، عکس انتخاب شده است.

یوریک کریم‌مسیحی درباره اثر تازه‌اش می‌گوید: «این کتاب مجموعه ۹۹ عکس است که برای هر کدام از عکس‌ها یک قصه کوتاه یک تا یک و نیم صفحه‌ای نوشته و توضیحات مربوط به هر عکس هم در پایان کتاب آورده شده است.»

گردش روزگار بر عکس است

…چگونه می‌شود به مرد گفت که او زنده نیست / او هیچ وقت زنده نبوده است… (فروغ فرخزاد)

طرح: جواد تکجو

با کاروان حله / اخبار هنر

رضا صادقی این بار مجری تلویزیون شد

برنامه «ماه مهربان» به مناسبت ماه رمضان هر شب از شبکه اسناتی هر مرگان در حالی پخش می‌شود که مجری این برنامه کسی نیست جز رضا صادقی. این خواننده محبوب پاپ که با آهنگ‌مشکی رنگ عشقه‌به شهرت و محبوبیتی فراگیر رسید، برای اولین بار است که در شبکه‌ای به عنوان مجری ظاهر شده و اولین اجرای تلویزیونی خود را در شبکه اسناتی هر مرگان (خلیج همیشه فارسی) که از گاه‌و‌م‌حسوب می‌شود، تجربه

می‌کند. رضا صادقی، خواننده خون‌گرم و محبوب بندری را پیش از این در فیلم «بی‌خدا حافظی» دیده بودیم و حالا هم او را در کسوت مجری تلویزیون در برنامه «ماه مهربان» می‌بینیم. ماه‌مهربان عنوان ویژه برنامه‌ای تلویزیونی به مناسبت ماه مبارک رمضان است که به تهیه‌کنندگی و کارگردانی محمد عوض پورهر شب ساعت ۲۱ از سیمای خلیج فارس پخش می‌شود. این برنامه در ۳۰ قسمت، ۵ دقیقه‌ای تهیه‌شده هر شب مهمان ضیافت معنوی روزه‌داران هر مرگانی است. گزارش، موسیقی، مفخر، با هنرمندان، معرفی آداب و رسوم ماه رمضان در هر مرگان، معرفی چهره‌های قرآنی و آشنایی با مشاغل سخت از جمله بخش‌های مختلف برنامه ماه‌مهربان است که هر شب به بینندگان این برنامه تقدیم می‌شود. پیش‌بینی می‌شود با توجه به محبوبیت رضا صادقی در میان دوستداران موسیقی پاپ، برنامه ماه‌مهربان از پربیننده‌ترین برنامه‌های استانی در ماه رمضان اسمال باشد. باید منتظر ماند و دید در نهایت رضا صادقی که به عنوان خواننده نقش خود را به خوبی ایفا کرده در جایگاه مجری تلویزیون هم خواهد توانست تأیید و توجه مخاطبان را به دست آورد یا خیر؟

هنر مندان ایران در شورای جهانی صنایع دستی

در پی مذاکرات معاونت صنایع دستی کشور با اعضای هیات‌رئیس‌ه شورای صنایع دستی منطقه آسیا، زمینه‌های لازم برای عضویت هنرمندان و تشکل‌های صنایع دستی ایران در شورای جهانی همایش‌ها، به گزارش خبرگزاری مهر، در جریان برگزاری اجلاس منطقه‌ای شورای صنایع دستی غرب آسیا در تهران، معاونت صنایع دستی کشور رایزنی‌های فراوانی با اعضای هیات‌رئیس‌ه و رئیس شورای صنایع دستی آسیا اقیانوسیه مبنی بر

تسهیل عضویت هنر مندان صنایع دستی ایران در شورای جهانی صورت پذیرفت. بهمن نامور مطلق معاون صنایع دستی و هنرهای سنتی کشور در این خصوص گفت: «یکی از اهداف ما برای حضور در مجامع بین‌المللی مثل شورای جهانی صنایع دستی بالا بردن قدرت چانه‌زنی صنایع دستی ایران و ایجاد امکان لازم برای معرفی و حضور بین‌المللی هنر مندان کشور مان است». وی در ادامه بیان کرد: «خوشبختانه با صحبت‌هایی که با خانم هیچاوی و دیگر اعضای هیات‌رئیس‌ه که به تهران آمده بودند، صورت پذیرفت مذاکرات خوبی برای عضویت بیشتر هنر مندان ایرانی در این شورا ایجاد شد». نامور مطلق همچنین افزود: «بر اساس صحبت‌های صورت گرفته امسال ۹ عضو ایرانی شامل ۷ تن به صورت انفرادی و ۲ نفر عضو وابسته به نمایندگی از تشکل‌های غیردولتی توانستند به صورت رسمی به عضویت شورای جهانی صنایع دستی درآیند. نشست منطقه‌ای غرب آسیا هم زمان با هفته صنایع دستی در روز ۲۲ خردادماه ۱۳۹۴ به میزبانی تهران برگزار شد و مقدمات فعالیت‌های مشترک اعضای غرب آسیا برای توسعه صنایع دستی در کشور‌های این منطقه فراهم آمد.

عشق تو بلای دل درویش من است
بیگانه نمی‌شود، مگر خویش من است؟
خواهم سفری کنم ز غم بگریزم
منزل منزل، غم تو در پیش من است
(ابوسعبد ابوالخیر، قرن سوم و چهارم، رباعیات)

سوت پایان

نویسنده مجموعه داستان «نفس عمیق» درباره چگونگی انتخاب عکس‌ها و نوشتن هر یک از قصه‌ها توضیح می‌دهد: «برخی قصه‌ها بر مبنای یک عکس شکل گرفته‌اند. به این معنی که عکسی را دیده و تحت‌تأثیر قرار گرفته و قصه آن را نوشته‌ام. گاهی هم برعکس، قصه‌ای را نوشته‌ام و بعد عکس را انتخاب کرده‌ام. در بعضی موارد هم قصه را دست‌کاری کرده‌ام تا با عکس، ارتباط بیشتری پیدا کند.»

کریم‌مسیحی، روایت‌گری را ویژگی مشترک عکس‌های این مجموعه می‌داند معتقد است: «عکس‌ها موضوع دارند و روایی هستند. ذهن من هم قصه‌ساز است و دقیقاً قصه نوشته‌ام نه داستان، حتی بعضی قصه‌ها درباره آدم‌ها نیست، راوی یک قصه آتش است و راوی دیگری لیوان. یکی از قصه‌ها با یادآوری «سگ و لگدر» صادق هدایت از زبان یک سگ روایت می‌شود.»

نویسنده مجموعه داستان «طبقه همکف» در پاسخ به این که چرا در این مجموعه از عکس‌های خارجی استفاده کرده می‌گوید: «کبی‌رایت، یکی از دلایل اصلی این کار بود. کبی‌رایت، شامل حال اغلب این عکس‌ها نمی‌شود. ضمن این که من از عکس‌ها استفاده تجاری نکرده‌ام و در باره آن‌ها نوشته‌ام.»

کریم‌مسیحی به این سوال که فکر می‌کنی مخاطب تا چه اندازه با کتاب «اول شخص مفرد» ارتباط برقرار می‌کند، پاسخ می‌دهد: «من به مخاطب فکر نکردم و برای او نوشتم. من همیشه برای خودم می‌نویسم. خود کار بعدا مخاطبش را پیدا می‌کند.»

– غلط: هر نواری را حداقل سالی یکبار استفاده می‌کنند.

درست: از هر نواری حداقل سالی یکبار استفاده می‌کنند.

– غلط: نظارت و افزایش ضریب امنیت جابه‌جایی کالا…

درست: نظارت بر امنیت جابه‌جایی کالا و افزایش ضریب این امنیت…

– غلط: زبان خارجه‌ای که آشنایی‌ای که آشنایی دارند.

درست: زبان خارجه‌ای که با آن آشنایی دارند.

– غلط: ادامه و تأکید بر انجام چنین تمرین‌هایی…

درست: ادامه چنین تمرین‌هایی و تأکید بر آن‌ها…

– غلط: چنین شخص دو‌رگه‌ای نسبت به هر دو نظام فرهنگی احساس بستگی و تعلق دارد.

درست: چنین شخص دو‌رگه‌ای به هر دو نظام فرهنگی احساس بستگی دارد. یا: چنین شخص

دو‌رگه‌ای به هر دو نظام فرهنگی علاقه دارد.